

Posudek oponenta bakalářské práce

**Martin Čihák: Kostěné jehlice starší doby bronzové v Čechách. Ústav pro archeologii FF UK, Praha 2015.**

62 stran textu, 24 obrázků

M. Čihák si zvolil téma, které nebylo doposud v české archeologii souhrnněji zpracováno a omezovalo se pouze na publikace jednotlivých nálezů. Až do doby zpracování této bakalářské práce chyběla jakákoliv představa o celkovém množství nalezených kostěných jehlic ze starší doby bronzové a nebylo tedy možné předem předpokládat výsledný rozsah katalogu. Celou práci ztěžoval M. Čihákovi fakt, že řada nálezů není řádně publikována a není u nich dokonce mnohdy ani jisté, zda se opravdu jedná o jehlice. Předložená práce je druhou, přepracovanou, verzí; první verzi se autorovi nepodařilo v červnu 2015 obhájit.

Největším přínosem práce je sestavený katalog, který kromě popisu jehlic samotných zahrnuje i jejich nálezové okolnosti. Zde je nutné vyzdvihnout pečlivě sestavený úvod ke katalogu, který podrobně vysvětluje, jaké nálezy jsou v něm obsaženy, a zároveň vysvětluje, proč některé konkrétní nálezy do něj zařazeny nebyly. Katalog sám je poměrně přehledný a u všech hesel byla důsledně dodržována jednotná struktura. U hesla Kněževs autor cituje pouze hlášení ZAA a nevyužívá publikaci výzkumu (Smejtek, L. 2011: Osídlení z doby bronzové v Kněževsi u Prahy. Praha.), která obsahuje podrobnější popis jehlice. Je škoda, že u nově zařazených hesel Březno, Kněževs a Předměřice nebyla přidána také vyobrazení jehlic, přestože jsou v původních publikacích k dispozici.

Vyhodnocení katalogu autor uvádí v kapitole „Jehlice ve starší době bronzové – diskuse a závěr“ (str. 52 – 57). Dochází k poměrně zajímavým zjištěním – např. pokud bylo možné určit pohlaví zemřelého v hrobě, který měl u sebe kostěnou jehlici, jednalo se vždy o ženu, ev. o dítě (str. 54). Pro přehledné vyjádření poměru pohlaví zemřelých byl do textu zařazen názorný graf (str. 55, graf I). Dalším zajímavým zjištěním je převládající uložení jehlic v oblasti ramen a hrudníku zemřelých (str. 55), které je doplněno schematickým umístěním kostěných jehlic v rámci hrobových celků (str. 56, tab. III). Vyobrazení je sice označeno jako tabulka, ale svým charakterem spíše odpovídá obrázku a bylo by bývalo bylo lepší ho nezařazovat do textu, ale mezi obrázky na konec práce. Nezájímavé není ani zjištění, že „jehlice se většinou nachází v relativně bohatších hrobech“ (str. 55), toto tvrzení ale autor, bohužel, nijak blíže nerozvádí a odkazuje pouze na katalog nálezů (str. 55). Uváděná typologie kostěných jehlic je nově doplněna přehlednou tabulkou zjištěných typů jehlic (str. 53, tab. 1). V úvodu práce je nutné pozitivně hodnotit kapitolu „Kostěná a parohová industrie“ (str. 18 – 21) a zvláště pak její podkapitolu „Výrobní postupy“ (str. 19 – 21).

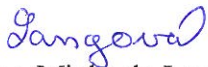
Problematická zůstává formální stránka, byť bylo v tomto směru oproti předchozí verzi dosaženo viditelného pokroku. Největším úskalím práce jsou stále citace. Autor sice řadu nedostatků odstranil, ale stále chybí některé tituly uváděné v textu v seznamu literatury (především nově přidané; např. Hnízdová 1955). Naopak v seznamu literatury přebývá z minulé verze citace „Tichý, R. (red.) 2010“, která nyní postrádá svůj ekvivalent v textu. Obecně se v citacích vyskytuje řada dalších nesrovnalostí, které mohou být zavádějící – např. (Peška et al. 2005a) a (Peška et al. 2005b) má v seznamu literatury jediný ekvivalent

„Peška, J. a kol. 2005“; citace v textu (Tihelka 1952, 327) zřejmě odpovídá citaci „Tihelka, K. 1953a“ v seznamu literatury (?); v textu (Šebela 1993, 205) je v seznamu literatury jako „Šebela, L. 1933“; Pravěké dějiny Čech jsou citovány jako (Pleiner 1978) apod. V seznamu použitých pramenů nejsou správně citována hlášení.

Jistá nepečlivost při kontrole je zřejmá také z vyskytujících se typografických chyb a překlepů – např. „pod vedením I. Plenérové“ (str. 26); „V Čechách takováto situace nastala například u nálezů Libčan, okr. Hradec Králové nebo Lobkovice okr. Mělník“ (str. 25); „dne 2. 5. 1928 prozkoumal M. Chleborádův osamocený hrob v bučovickém hliníku“ (str. 29).

Předloženou práci – zejména pro dosažené faktické poznatky - doporučuji k obhajobě, ale vzhledem k zjištěným poměrně závažným nedostatkům formálního charakteru navrhuji hodnotit známkou dobře (3).

V Praze dne 21. 8. 2015

  
Mgr. Michaela Langová